

A.A. Sydoruk, PhD in Economics, Associate Prof.

Тернопільський національний економічний університет ім. С.І. Юрія

The redistributive financial resources in the system of social insurance by Ukraine

The research analyzes the scale of redistributive processes in the system of financial resources of the state social insurance in Ukraine. Established, the share of financial resources of state social insurance to GDP has a tendency to decrease and in 2016 it was 11 %. It was investigated that in the structure of financial resources of the state social insurance there are negative tendencies in reducing the weight of resources from their own sources and, accordingly, increasing the proportion of resources from external sources. It is proved that such a reduction took place in state pension insurance. It was determined that such a situation was caused by the policy of the state when the declared sizes of pensions at the level not less than the subsistence minimum did not correspond to the rates of increase of the internal financial resources of the Pension Fund of Ukraine. This resulted in a budget deficit of the fund and the introduction of the practice of covering it with the funds of the State Budget of Ukraine. Also, the reason for the loss of balance of financial resources of pension insurance was the reduction of the rate of the united social fee.

Studying the possibility of the correlation of the expenditures of the Pension Fund of Ukraine according to its own financial resources are considered by us as a prospect of future research in this field of financial science.

Keywords: *financial resources; the state social insurance; the united social fee; GDP.*

Formulation of the problem. The financial resources of state social insurance accumulate at the stage of redistribution of GDP through such a tool of the financial mechanism as insurance fees.

One of the important sources of such resources in Ukraine is also the funds of the state budget or other state social funds. In this case, the tax revenue generating tool as the main source of the state budget, which begins to undergo a stage of its redistribution in favour of state social funds, becomes a tool for social insurance resources formation.

In the context of the formation of the financial resources of the state social insurance at the macro level there are redistributive relations between the social funds and the state budget, which is due to the use of various instruments for their formation.

This practice determines the need to study the practice of formation to the financial resources of state social insurance at the expense of previously distributed GDP.

Analysis of recent research and publications. Such Ukrainian researchers as Nadtochiy, Shavaryna, Shamanska, Yuriy made a significant contribution to the formation of theoretical foundations and the practice of formation and use of financial resources of certain types of state social insurance. Simulation of the financial resources of pension insurance is considered by Berezin, Ovsienko, Piskunenko and others.

Unresolved a part of problem. Despite the considerable interest of economists, the question of balancing the financial resources of social insurance needs complete and comprehensive coverage. This is confirmed by the practice of their formation at the expense of both insurance fees and state budget incomes, which testifies to the lack of proper theoretical reasonableness of the financial base of state social insurance and makes it impossible to develop long-term financial policy in this area.

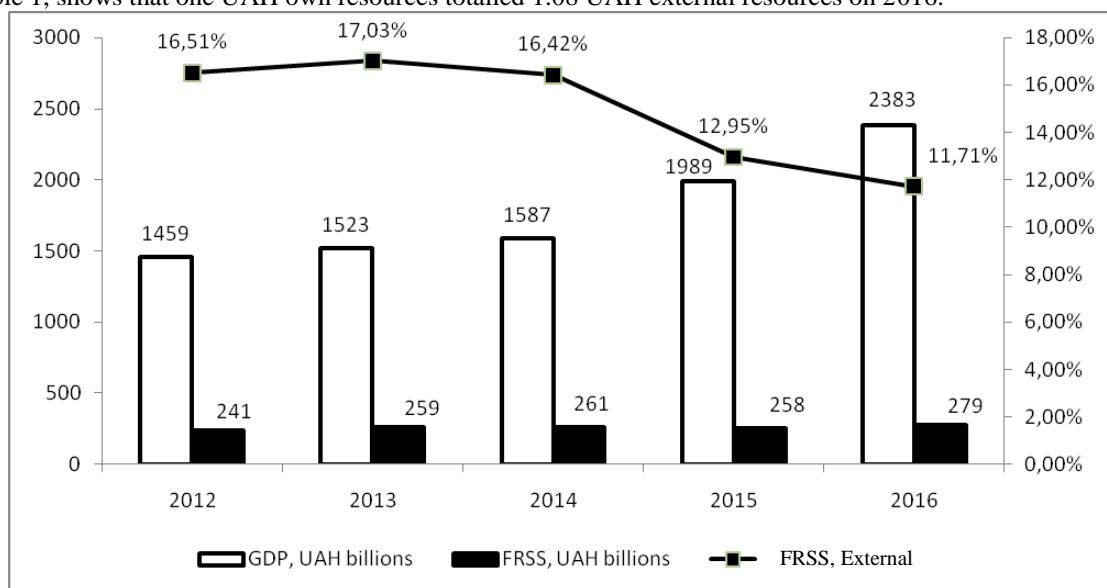
The aim of the research is to research the volume of redistributive relations in the system of financial resources of state social insurance and to analyze the preconditions for such a state of affairs.

Research results. The actual impact of changes in the volume of GDP and financial resources of state social insurance in Ukraine is shown in figure 1.

Figure 1 shows that the volumes of financial resources of the state social insurance and the amount of GDP during 2012–2016 are constantly increasing. Thus, the number of resources increased from 241 billion UAH in 2012 to 279 billion UAH in 2016. During this period, GDP grew from 1459 billion UAH to 2383 billion UAH. The share of financial resources of state social insurance in relation to GDP over the period under investigation decreased from 16.51 % in 2012 to 11.71 % in 2016, which suggests that the growth rate of financial resources of social insurance is lower than GDP growth rates. Given the fact that these financial resources are formed from both internal and external sources, we will determine what proportion of GDP is made up of those formed at the expense of insurance fees (table 1).

The volume of internal financial resources of the state social insurance during the researched period did not significantly change 190 billion UAH – except 2016. A similar trend was observed in relation to the external financial resources of state social insurance – each year they amounted to 60 billion UAH. For the period

of 2012–2015 at 1 UAH own resources totalled 30 kopecks external resources. Data, that were represented in Table 1, shows that one UAH own resources totalled 1.08 UAH external resources on 2016.

Reference: * author development based on [1:17]

Fig. 1. A dynamics GDP and financial resources of social insurance during 2012–2016 years

Table 1
Indicators of GDP and financial resources of state social insurance and their structure during 2012–2016, UAH billions

Indicator	2012	2013	2014	2015	2016
GDP	1459	1523	1587	1989	2383
FRSS ¹ , total	241	259	261	258	279
Internal FRSS	189	195	194	193	134
External FRSS	52	64	67	65	145
A coefficient of ratio of external and internal FRSS	0,28	0,33	0,35	0,34	1,08
The share of internal FPSS in relation to GDP	0,13	0,13	0,12	0,13	0,06
The share of external FPSS in relation to GDP	0,04	0,04	0,04	0,03	0,06

Reference: * author development based on [1:17]

In 2016, the rate of the united social fee, which is the source of internal financial resources for state social insurance, has declined significantly. This led to a significant reduction of internal financial resources for state social insurance. In general, such changes have led to a significant increase in the ratio of external and internal resources in 2016.

For the period of 2012–2016, the share of internal financial resources of state social insurance in GDP exceeded the corresponding indicator of external financial resources by half. In 2012–2015, the internal financial resources of the state social insurance in GDP were 13 % and external, respectively, were 6 %. However, in 2016 both components of the financial resources of the state social insurance became equal to 6 % of GDP. Consider the peculiarities of the formation of the internal financial resources of the state social insurance in accordance with certain types of social insurance and the share that they make in GDP (tabl. 2).

The data in table 2 shows the changes that took place in the structure of the financial resources of the state social insurance. Namely, the reduction of the share of domestic financial resources in GDP occurred only in the state pension insurance. Other types of state social insurance during 2012–2016 formed their financial resources only at the expense of their internal sources.

¹ FRSS – financial resources for state social insurance

Table 2

Structure of internal financial resources of social insurance in accordance with certain types during 2012–2016, UAH billions

Indicator	2012	2013	2014	2015	2016
FR ² , total	241	259	261	258	279
Internal FR	189	195	194	193	134
Internal FR Pension fund of Ukraine	164	169	167	172	110
Internal FR Social insurance fund of Ukraine	16	16	16	15	16
Internal FR Social unemployment fund of Ukraine	9	10	11	6	8
External FRSS	52	64	67	65	145
External FR Pension fund of Ukraine	52	64	67	65	145
External FR Social insurance fund of Ukraine	–	–	–	–	–
External FR Social unemployment fund of Ukraine	–	–	–	–	–

Reference:* author development based on [1:16]

In addition to reducing the rate of united social fee in 2016, the reasons for the need to finance the needs of pension insurance at the expense of external sources may be: the non-optimal policy of pension insurance management, in which the expenditures of Pension fund of Ukraine do not correlate with the reduction of income; reduction of solvency (reduction of income) of payers of insurance premiums due to the general decline of the state's economy. We have investigated the impact of each of these factors. Table 3 presents data on the size of the payroll fund in the economy and GDP for the period 2012–2016.

Table 3

Indicators of the size of the payroll fund in the economy and GDP for the period 2012-2016, UAH billions

Indicator	2012	2013	2014	2015	2016
GDP	1459	1523	1587	1989	2383
The payroll fund in the economy	732	759	735	778	837
The share of the payroll fund in GDP, %	50,17	49,84	46,31	39,12	35,12

Reference:* author development based on [17]

The data in table 2 shows the changes that took place in the size of the payroll fund in the economy and the share of this indicator in GDP. The share of payroll fund in economic, which simultaneously serves as a source of their own financial resources for state pension insurance, in the structure of GDP tended to gradually reduce from 50.17 % in 2012 to 35.12 % in 2016. Thus, the reduction of the wage fund in the economy of the country, along with the reduction of the rate of a united social fee, may be one of the reasons for reducing its internal financial resources of state social insurance.

The influence of another factor – the non-optimal policy of pension insurance management – can be examined by comparing the rates of changes in internal financial resources and the rate of change in expenditures for this type of insurance (tbl. 4).

Table 4

Indicators of the size of the revenues and expenditures of the Pension Fund of Ukraine for 2012–2016, UAH billions

Indicator	2012	2013	2014	2015	2016
Internal revenues of the Pension Fund of Ukraine	164	169	167	172	110
Expenditures of the Pension Fund of Ukraine	216	233	234	237	255
The baseline (to the level of 2012) the rate of change the internal revenues of the Pension Fund of Ukraine, %	–	103,05	101,83	101,83	67,07
The baseline (to the level of 2012) the rate of change the expenditures of the Pension Fund of Ukraine, %	–	107,87	108,33	109,72	118,06

Reference: * author development based on [1:5]

² FR – financial resources

For data comparability, we calculated the baseline (to the level of 2012) the rate of change in these indicators. Table 4 provides data on the internal revenues and expenditures of the Pension Fund of Ukraine for 2012–2016.

The data in Table 4 show that if the internal financial resources of pension insurance decreased in 2016, compared to 2012, by half, then the expenditures of Pension Fund of Ukraine during the same period increased by 20 %, respectively.

Thus, such a policy of the state in the field of pension insurance of the population, in which the growth of financial resources is carried out several times lower than the volume of planned payments, has become one of the factors that led to the loss of the resource balance of this type of social insurance.

Conclusions. On the basis of the study, we draw a conclusion on the increase in the extent of redistributive relations in the system of state social insurance. However, such an increase is not observed in the entire structure of state social insurance, but only in pension insurance. Such changes are due to a reduction in the rate of a single social contribution, a reduction in the wage bill in the economy and a non-optimal policy in the field of pension insurance. The impact of the latter factor we see as the most important.

The study of the possibility of a correlation of expenditures of the Pension Fund of Ukraine in accordance with its own revenues is seen by us as the prospects for future research in this area of financial science.

References:

1. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2012 рік : станом на 08.02.2012 р / Кабінет Міністрів України. – № 69 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/69-2012-%D0%BF>.
2. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2013 рік : станом на 11.02.2013 р. / Кабінет Міністрів України. – № 101 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/101-2013-%D0%BF>.
3. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2014 рік : станом на 25.06.2014 р. / Кабінет Міністрів України. – № 202 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/202-2014-%D0%BF>.
4. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2015 рік : станом на 25.02.2014 р. / Кабінет Міністрів України. – № 67 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/67-2015-%D0%BF>.
5. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2016 рік : станом на 10.03.2016 р. / Кабінет Міністрів України. – № 190 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/190-2016-%D0%BF>.
6. Про затвердження бюджету Фонду соціального страхування України на 2016 рік : станом на 23.08.2016 р. / Кабінет Міністрів України. – № 532 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/532-2016-%D0%BF>.
7. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2015 рік : станом на 22.04.2015 р. / Кабінет Міністрів України. – № 226 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/226-2015-%D0%BF>.
8. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2016 рік : станом на 06.07.2016 р. / Кабінет Міністрів України. – № 414 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/414-2016-%D0%BF>.
9. Про затвердження звітів про результати діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2014 рік та виконання бюджету Фонду на 2014 рік : станом на 27.08.2015 р. / Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. – № 71 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=383939>.
10. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2013 рік : станом на 06.12.2012 р. / Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. – № 351 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=273239.
11. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2012 рік : станом на 16.12.2011 р. / Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. – № 298 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=238556.
12. Постанова Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України «Про затвердження Звіту про страхову діяльність Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, стан охорони праці в народному господарстві, соціальний захист потерпілих на виробництві, використання страхових коштів у 2012 році та Звіту про виконаний бюджету Фонду за 2012 рік» : станом на 19.03.2013 р. / ІАС «Парус-Консультант». – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=08IR16675B>.
13. Постанова Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України «Про затвердження бюджету Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України на 2014 рік» : станом на 18.12.2013 р. / ІАС «Парус-Консультант». – № 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=08X207D4B2>.
14. Про внесення змін до бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності на 2013 рік : станом на 31.07.2013 р. / Правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності ; Центр комп'ютерних технологій. – № 28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cct.com.ua/2013/31.07.2013_28.htm.
15. Постанова Правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності «Про бюджет Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності на 2014 рік» : станом на 31.07.2013 р. / Професійна

нормативно-правової бібліотека «НОРМАТИВ™ PRO». – № 29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-byudzhet-fondu-socialnogo-strahuvannja-z-timchasovoi-vt-doc154862.html>.

16. Аналіз стану реформування фондів соціального страхування в Україні / Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://feao.org.ua/wp-content/.../2017-09-11_Фонди-соціальне-страхування.pdf.
17. ДКСУ Валовий внутрішній продукт / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

References:

1. Kabinet Ministriv Ukrainy (2012), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Pensijnogo fondu Ukrainy na 2012 rik», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/69-2012-%D0%BF>
2. Kabinet Ministriv Ukrainy (2013), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Pensijnogo fondu Ukrainy na 2013 rik», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/101-2013-%D0%BF>
3. Kabinet Ministriv Ukrainy (2014), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Pensijnogo fondu Ukrainy na 2014 rik», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/202-2014-%D0%BF>
4. Kabinet Ministriv Ukrainy (2015), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Pensijnogo fondu Ukrainy na 2015 rik», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/67-2015-%D0%BF>
5. Kabinet Ministriv Ukrainy (2016), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Pensijnogo fondu Ukrainy na 2016 rik», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/190-2016-%D0%BF>
6. Kabinet Ministriv Ukrainy (2016), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu social'nogo strahuvannja Ukrainy na 2016 rik», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/532-2016-%D0%BF>
7. Kabinet Ministriv Ukrainy (2015), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja na 2015 rik», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/226-2015-%D0%BF>
8. Kabinet Ministriv Ukrainy (2016), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja na 2016 rik», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/414-2016-%D0%BF>
9. Pravlinnja Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja (2014), «Pro zatverdzhennja zvitiv pro rezultaty dijal'nosti Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja za 2014 rik ta vykonannja bjudzhetu Fondu na 2014 rik», available at: <http://www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=383939>
10. Pravlinnja Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja (2012), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja za 2013 rik», available at: www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=273239
11. Pravlinnja Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja (2011), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu zagal'noobov'jazkovogo derzhavnogo social'nogo strahuvannja Ukrainy na vypadok bezrobitnja za 2012 rik», available at: www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=238556
12. Pravlinnja Fondu social'nogo strahuvannja vid neshhasnyh vypadkiv na vyrobnyctvi ta profesijnih zahvorjivan' Ukrainy (2013), «Pro zatverdzhennja Zvitu pro strahovu dijal'nist' Fondu social'nogo strahuvannja vid neshhasnyh vypadkiv na vyrobnyctvi ta profesijnih zahvorjivan' Ukrainy, stan ohorony praci v narodnomu gospodarstvi, social'nyj zahyst poterpylyh na vyrobnyctvi, vykorystannja strahovyh koshtiv u 2012 roci ta Zvitu pro vykonanyj bjudzhetu Fondu za 2012 rik», IAS «Parus-Konsul'tant», available at: <http://consultant.parus.ua/?doc=08IR16675B>
13. Pravlinnja Fondu social'nogo strahuvannja vid neshhasnyh vypadkiv na vyrobnyctvi ta profesijnih zahvorjivan' Ukrainy (2013), «Pro zatverdzhennja bjudzhetu Fondu social'nogo strahuvannja vid neshhasnyh vypadkiv na vyrobnyctvi ta profesijnih zahvorjivan' Ukrainy na 2014 rik», IAS «Parus-Konsul'tant», available at: <http://consultant.parus.ua/?doc=08X207D4B2>
14. Pravlinnja Fondu social'nogo strahuvannja z tymchasovoi' vtraty pracezdatnosti (2013), «Pro vnesennja zmin do bjudzhetu Fondu social'nogo strahuvannja z tymchasovoi' vtraty pracezdatnosti na 2013 rik», *Centr komp'juternih tehnologij*, available at: http://cct.com.ua/2013/31.07.2013_28.html
15. Postanova Pravlinnja Fondu social'nogo strahuvannja z tymchasovoi' vtraty pracezdatnosti (2013), «Pro bjudzhet Fondu social'nogo strahuvannja z tymchasovoi' vtraty pracezdatnosti na 2014 rik», *Profesijna normatyvno-pravovoi' biblioteka «NORMATYV™ PRO»*, available at: <http://document.ua/pro-byudzhet-fondu-socialnogo-strahuvannja-z-timchasovoi-vt-doc154862.html>
16. «Analiz stanu reformuvannja fondiv social'nogo strahuvannja v Ukraini» (2017), *Ofis z finansovogo ta ekonomichnogo analizu u Verhovnij Radi Ukrainy*, available at: https://feao.org.ua/wp-content/.../2017-09-11_Fondy-socialne-strahuvannja.pdf
17. «Valovyj vnutrishnij product» (2017), *Derzhavnyj komitet statystyky Ukrainy*, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Сидорчук Анатолій Андрійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Тернопільського національного економічного університету

Наукові інтереси:

– фінанси домогосподарств.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2017.